

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1407

av Paula Holmqvist m.fl. (S)

Upphandling av busstrafik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att MBL utvidgas så att arbetstagarorganisationer ges möjlighet till förhandlingar med den upphandlande myndigheten när arbetstagarorganisationen har medlemmar i den verksamhet som berörs av upphandlingen, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det på lämpligt sätt förtydligas att arbetstagarorganisationer har förhandlingsrätt enligt MBL även med bolag som vunnit en upphandling men vars delägande bolag driver verksamheten där arbetstagarorganisationen har medlemmar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regelverket kring offentlig upphandling har bidragit till en bussbransch som domineras av få, stora bolag. De mindre bolagen agerar ofta underentreprenörer eller lämnar anbud genom så kallade samverkansbolag. Den upphandlade bussbranschen har därför idag två nivåer: en upphandlad nivå, där anbud lämnas och där tilldelning sker enligt lag, och en oreglerad nivå i form av en eftermarknad där mindre företag utför trafik som underentreprenörer och där samverkansbolag fritt fördelar trafik mellan sina medlemmar.

För att säkerställa de anställdas rätt till insyn och påverkan, innebär denna utveckling vissa utmaningar. De strukturer för arbetstagares påverkan som finns etablerade på den svenska arbetsmarknaden, t.ex. lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL), riskerar att kringgå. Genom den struktur som vuxit fram i den upphandlade bussbranschen får de anställda och deras fackliga organisationer svårare med insyn och påverkan.

Ett tydligt exempel på detta är att den fackliga organisationen inte idag har laglig rätt till inflytande då upphandlingsunderlag fastställs. Detta trots att man i dessa underlag kan göra långtgående styrningar av saker som i allra högsta grad påverkar de anställdas arbetsförhållanden. I en del fall löser man detta ändå genom att det finns etablerade kontakter mellan den upphandlande myndigheten och de fackliga organisationerna, men tyvärr finns det långt ifrån överallt. Av den anledningen vill vi se förändringar i MBL så att arbetstagarorganisationer ges möjlighet till förhandlingar med den upphandlande myndigheten gällande upphandlingsunderlag när arbetstagarorganisationen har medlemmar i den verksamhet som berörs av upphandlingen.

Då det idag förekommer att det finns skilda uppfattningar kring om Kommunal har rätt till MBL-förhandlingar gentemot samverkansbolagen vill vi också att det på lämpligt sätt tydliggörs att den omständigheten att ett bolag inte själv har anställda, men fungerar som anbudslämnare åt en grupp av bolag, inte innebär att reglerna i t.ex. MBL 11 § och 38–39 §§ kan kringgås.

Paula Holmqvist (S)

Agneta Gille (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Hans Unander (S)

Jennie Nilsson (S)

Johan Andersson (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Lennart Axelsson (S)

Marianne Pettersson (S)

Suzanne Svensson (S)

Veronica Lindholm (S)

Krister Örnfäder (S)